

Svržení šógunátu Tokugawa

I. Tlak mocností

Obchodní smlouvy

II. Svržení šógunátu

1 Radikální fáze

2 Konsolidační fáze

Literatura:

- *Reischauer* : kap. 4. „Reakce Japonska vůči Západu..“
- *Cambridge*, sv. 5 : kap. 4 „The Foreign Threat and Opening..“, od s 259
- *Gordon, A Modern History of Japan*: kap.4 „The Overthrow of the Tokugawa“

Reakce na Kanagawskou smlouvu

- politika + technologie
  - umírněný Abe : spolupráce s knížaty;
  - 1855 Nagasacké učiliště + Kóbušo
  - žádosti Holanďanům
  - v zásadě **obrat k aktivní politice (!)**
- příznivé načasování - Krymská válka
- „nebezpečí“ západ. modelů
- knížectví
  - moderní výcvik + dovoz zbraní
- 1856 Harris a Hotta Masajoši
- převratný rok 1858 a Ii Naosuke
  - patero smluv o přátelství a obchodu
  - problém následnictví
  - 10letý Jošitomi z Kii X 20letý Jošinobu (Keiki) z Mita > spor o kritéria

Svržení šógunátu

- vzpoura dvora = nástup Iiho
  - tvrdá autokracie (Čistka Ansei)
  - zhoršení vztahů bakufu-dvůr
  - Jošitomi jako Iemoči (1846-66)
- autorita bakufu za nepřijatelnou cenu
  - vznik Sonnó džóí
- přehled polit. scény
  - bakufu
  - cizinci
  - dvůr
  - patrioti (ne ideologicky zaslepení, byli pragmatici)

1. Radikální fáze 1860-64

domácí vývoj

- 1860/3 incident u brány Sakurada – atentát na Iiho
- konsenzuální hnutí „kóbu gattai“ 公武合体
  - 1862 sňatek princezny Kazunomiji s Iemočim (Jošitomi, 1846-66)
  - (ovšem) Harris a odložení otevření přístavů (na 1868)
- balancování bakufu vůči dvoru i cizincům
- značné posílení „mocných JZ knížat“ vůči bakufu

- důležité (poslední) reformy Bunkjú 1862
- prakticky zrušen *sankin kótai*
- obsazení klíčových úřadů v bakufu JZ knížaty
  - mohla „dávat rady“

- **2 zahraniční komplikace**
  - 1 incident u Namamugi 1862/6
    - námořní ozbrojený střet Sacumy s VB 1863/7
  - 2 ostřelování Šimonoseki silami Čóšú 1863 (od 25.6.)
    - trestná výprava Z flotily 1864
- zlomení radikálního odporu, izolace Čóšú

2. konsolidační fáze 1864-67

- klíčová transformace roajalistů / hnutí *sondžó* uvnitř lén
- přechod k otevření a sjednocení země
- Čóšú
  - oddíly *kiheitai* + Takasugi Šinsaku
- 1. trestné tažení proti Čóšú (1864/7-65)
  - neúspěšné, poprvé otevřená výzva svrhnout šógunát
  - obnovit sankin?
- 1865 sbližování Sacumy a Čóšú
  - klika Saččo, 1866/3 tajná společná deklarace o svržení bakufu
- 2. tažení proti Čóšú (1866/6-7)
  - potupné příměří, stahování velké šógunátní armády přímou předzvěstí pádu
- 1866 již návštěva Parkese v Kagošimě

poslední šógun Keiki (Tokugawa Jošinobu)

- nástup Keikiho 1866/12
- orientace na Francii od sklonku 1864
  - ocelárny; resortní kabinet; postup „schopných“; daně místo vazalské služby
- ofenzivní vztah vůči knížatům, porada 1867/6
- 1867/10 formální rezignace – 大政奉還
  - formální urovnání vztahů – vrchol hnutí *kóbu gattai*
- 9.12. 1867 neboli 3.1. 1868 (záp. kalendář) zdařilý palácový puč jednotek Saččó